

LIV & LÄNGTAN

NR 6 2016 OKTOBER - NOVEMBER

Tystnad

Svenska kyrkan

Om tystnad

Tänk dig en vinterdag med tio minusgrader ute. Solen står lågt i horisonten och förutom en hackspetts ihärdiga hackande och den knarrande snön under skorna är det alldeles tyst. Många gånger har jag stått på isen på någon sjö och bara njutit av att vara där och lyssna – på tystnaden. Ett duntäcke av snöstjärnor har lagt en dämpande filt på hela miljön omkring mig.

I hela mitt liv har jag trivts med att komma iväg en stund bara för mig själv i en lugn omgivning. Men det är inte förrän nyligen jag förstått hur verkligt viktigt detta är för mig.

I min vardag träffar jag massor av människor och när min arbetsdag är slut åker jag hem till min familj. Jag är numera tvåbarnsfar och min underbara son som är två år har haft det lite svårt att sova de åren. Jag trivs med ljud omkring mig men när ljuden blir intensiva och varar dygnet runt så tränger de in i huvudet och gör mig nästan tokig. Frustrationen över att inte få ha det tyst en stund blir stor. Jag upplever mig nästan lite "sjuk" om jag inte kan få ha det lite tyst och lugnt ibland. Tystnaden i mitt liv fattas mig.

Samtidigt träffar jag andra människor som har mycket tystnad omkring sig. Någon har väldigt mycket tid för sig själv. Hon beskriver dagarna och nätterna som väldigt långa. Hon försöker sova ofta och länge för att tiden ska gå. Tystnaden beskriver hon som ett fängelse med osynliga murar. Frustrationen över att telefonen eller dörrklockan aldrig ringer är stor. Hon säger att ensamheten och tystnaden gör henne sjuk. Tystnaden tar för stor plats i hennes liv.

Så olika kan vi uppleva tystnaden – min längtan är en annans fängelse.

*Johan Schullström
diakon i Berga församling*

Johan Schullström

” Jag upplever mig nästan lite ”sjuk” om jag inte kan få ha det lite tyst och lugnt ibland. ”

LIV & LÄNGTAN

ges ut av Linköpings domkyrkopastorat

NUMMER 1 – 2017 – kommer ut 23 november

ANSVARIG UTGIVARE: Peter Lundborg

REDAKTION: Royne Mercurio, Elke Ridderstad, Catharina Helmersson, Helena Sederström, Maria Pauser.

E-POST: linkoping.liv.langtan@svenskakyrkan.se

GRAFISK FORMGIVNING: Royne Mercurio

FOTO (OM EJ ANNAT ANGES): Royne Mercurio

TRYCK: Kroonpress / **alatryck**

DISTRIBUTION: Swepress

MILJÖ: Liv & Längtan är Svanenmärkt

KONTAKTA SVENSKA KYRKAN I LINKÖPING

VÄXEL: 013-20 50 00. Måndag-torsdag 08-12, 13-16.30, samt fredag 08-12, 13-15.30

PASTORSEXPEDITIONEN: 013-20 59 00

E-POST: linkoping.info@svenskakyrkan.se

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/linkoping

FACEBOOK: facebook.com/svenskakyrkanlinkoping

OMSLAGSBILDEN:

Lottie Knutson. Läs mer sid 6-7.

Foto: Royne Mercurio

SID 4

SID 21

SID 5

SID 10-11

Schhhhh!

UR INNEHÅLLET:

Aktuellt SID 4
Drop in-dop, Regnbågsparad, Idédagar och Globala veckan.

Kyrkipedia SID 5
Frälsarkransens tysta pärlor.

Reportage SID 6-7
Lottie Knutson om den förfärliga och den läkande tystnaden.

Artikel SID 8-9
Språkcaféet i Ryd - en gemenskap för att kunna bli en del av samhället.

Artikel SID 10-11
Saknaden. När allt blir tyst, tystnar allt.

Annons SID 12
Allhelgonahelgen i Linköping.

Artikel SID 13
Retreat - att lyssna på tystnaden.

Församlingssidor SID 14-21

Gudstjänster SID 22
En vanlig vecka i åtta församlingar.

Musikkalendern SID 23

SID 19

SID 20

SID 8-9

SID 23

SID 4

Renoveringen av S:t Lars kyrka
pågår för fullt...

Få ögonblicksbilderna på Facebook
facebook.com/svenskakyrkanlinkoping
och Instagram [@svenskakyrkanlinkoping](https://instagram.com/svenskakyrkanlinkoping)

Idédagar 2016

för socialt och diakonalt arbete i
kyrkor och kristna organisationer

Linköping 13-15 oktober

ÖPPNA FÖRELÄSNINGAR

Plats: Missionskyrkan • Entré: 40 kr

Torsdag 13/10 19.00

"Linköpingsmodellen"

Rickard Klerfors, Hjärta till hjärta

Fredag 14/10 13.00

**"Att bemöta människor
med psykisk ohälsa"**

*Ann Heberlein, författare och
teologie doktor i etik*

Lördag 15/10 10.00

"Ideell och professionell

– kyrkan som en resurs i samhället"

Cecilia Wikström, EU-parlamentariker

Kyrkornas globala vecka

DEN 13-20 NOVEMBER uppmärksammar
kyrkor och organisationer gemensamt
rättvisefrågor i gudstjänster och ak-
tiviteter. Årets tema är "Jord att leva
på – mänskliga rättigheter i klimatför-
ändringarnas spår". Se allt som händer i
Linköping på: svenskakyrkan.se/linkoping

Drop in-dop i Domkyrkan

Under en lördag med fantastiskt sen-
sommarsvår i början av september höll
Domkyrkan öppet för den som ville låta
döpa sig eller sitt barn. Tio stycken per-
soner i olika åldrar tog tillfället i akt att
på ett enkelt men ändå högtidligt sätt bli

en del av kyrkans och Guds gemenskap.

– Ett dop behöver inte alltid innebära
ett stort kalas med många gäster, säger
Anna-Carin Gabelic, präst i domkyrko-
församlingen. Det känns roligt att kunna
erbjuda drop in-dop som ett alternativ
för den som funderar över dopet.

Regnbågsveckan

Några gjorde sig redo genom att måla
naglarna vackert regnbågsfärgade inför
Regnbågsparaden den 1 oktober.

Svenska kyrkan hade en sektion i
paraden för att visa att vi tror att alla
människor är skapade och älskade av
Gud precis som dom vi är.

Tystnadspärlorna

Ett ständigt brus av ljud, intryck och information sköljer över oss dagligen. I Frälsarkransens finns det sex avlånga tystnadspärlor. Kanske för att behovet av tystnad och stillhet är stort. Kanske för att det är så svårt.

När du fattar om en tystnadspärla får du möjligheten att stilla dig. Du behöver inte tänka. Du behöver inte bekymra dig. I tystnaden kan allt få gro och mogna något. Andas ut stressen och andas in friden.

Tystnadspärlorna i Domkyrkans golv ger oss några ledtrådar...

*I Guds tystnad ordlös stilla.
Andas ut mörker, andas in ljus.
Andas ut ensamhet andas in närhet.
Andas ut högmod, andas in ödmjukhet.
Jag förblir i stilla väntan.
Härlig är Guds himmel.*

Källa: Frälsarkransen av Martin Lönnebo

Frälsarkransen

Frälsarkransen skapades av Martin Lönnebo för 20 år sedan och är ett modernt radband med 18 pärlor i olika färger och av olika betydelser:

Kransen börjar med den guldglänsande Gudspärlan, de sex Tystnadspärlorna är fördelade i hela kransen, den pärmorskimrande Jaggpärlan är nära Gudspärlan, sen följer den vita Doppärlan, den sandfärgade Ökenpärlan och den himmelsblåa Bekymmerlöshetspärlan. De röda Kärlekspärlorna är två. Tre är Hemlighetspärlorna varav en i en grön nyans som talar om medmänskilghet. Kransen avslutas med Nattens svarta pärla och den vita Uppståndelsepärlan.

Tryckt med tillstånd av © Verbum Förlag AB. FrälsarkransenTM.

Linköpingsfolk
@linkopingsfolk

Följ vår nya sida Linköpingsfolk på Facebook!

För ungefär en månad sen startade vi Facebook-sidan Linköpingsfolk. Här vill vi berätta linköpingsbornas egna vardagsberättelser. På sidan blandas stora och små, djupa och lättsamma berättelser om vart annat i några korta meningar. Vi administrerar sidan, men det är linköpingsfolk som fyller sidan med innehåll.

Har du en berättelse om ditt liv som du vill berätta? Skicka ett meddelande till Facebook-sidan eller maila till: linkoping.liv.langtan@svenskakyrkan.se

"Det är fascinerande hur svårt det är att greppa att det är en liten person inne i mig, trots alla sparkar och bölande. Det gör ändå att jag längtar enormt efter att träffa den lilla. Kom ut, kom fram nu!"

När tsunamikatastrofen drabbade Syd-östasien under julhelgen 2004 var det Fritidsresors informationschef, Lottie Knutson, som vågade bryta tystnaden och sätta ord på att de värsta farhågorna troligtvis var sanna. Mitt i krisen blev hon den trygga rösten som svenska folket litade på.

När vi möts ute på Vårdnäs stiftsgård i höstsolen är det tystnaden vi talar om.

Vilka olika tystnader minns du från tsunamin 2004?

Det som jag minns som svårast var nog icke-kontakten. De uteblivna samtalen och den ångestfulla väntan på information. Det var svårt, nästintill omöjligt att få fram information första dygnet. Och för de anhöriga var ju den icke-kontakten ännu värre.

Jag minns också tystnaden när vi på Fritidsresor stod inför valet att gå ut och berätta om det outhärdliga i media. Den tystnaden var oerhört lång, för ingen vill komma med obehagliga, negativa berättelser.

Jag stod redo att argumentera för att vi var tvungna, men till slut bröt vår vd tystnaden och visade vägen.

De som var på plats i Thailand berättade också om ett enormt högt ljud, ett dån, när vattnet drog fram. Och sen när vattnet drog sig tillbaka – en total tystnad. Till och med djuren var tysta, det var en lång tystnad innan fåglarna och vattenbufflarna började höras igen.

Hur ser du på tystnadens roll i en krissituation?

Jag tänker på det som egentligen inte är tystnad, men ligger väldigt nära, nämligen att lyssna. Det är något som jag behöver träna på. Att lyssna kräver en tystnad från mig själv. Det sägs att man ska tala 10 % och lyssna 90 % i den typen av samtal.

Tystnaden kan vara läkande

Du har erfarenhet av flera stora kriser. Har man någon fördel när den personliga krisen kommer?

Visst finns det verktyg och man kan träna, men nej, personliga kriser måste man ta sig igenom. Tiden är en viktig del i läkandet, men det är svårt att se när man är mitt i det.

Man ska inte underskatta tiden det tar att läka. Kroppen har sitt eget minne och man måste våga få hjälp och inte kapsla in det som gör ont. Samtalshjälp är bra, och inte bara från vänner, utan man kan-ske även behöver professionell hjälp.

Vilken är den värsta tystnad som du varit med om?

Det är när man behövt hjälp och faktiskt sträckt ut handen till någon. Och möts av fientlighet och tystnad. Den tystnaden är så utelämnande och hemsk.

När kan tystnaden vara till en hjälp?

Tystnaden kan vara läkande. Tystnad i skogen är en tystnad som inte är tyst, men helande. Vi svenskar har en unik och nära tillgång till skogen var vi än bor. Den fantastiska allemansrätten måste vi vara rädda om och njuta av. Och den är gratis. Jag älskar att plocka svamp, men det finns ju faktiskt barn som aldrig plockat blåbär, svamp och vildhallon och fått uppleva skogens rikedom.

Tystnaden är positiv när man behöver distans till något och bearbeta något. Den kan vara till hjälp, men då måste den vara självvald. Jag har arbetat inom hemtjänsten och har känt den förfärliga tystnaden av en tickande väggklocka. Det är det som är det svåra med tystnaden, den kan vara helande och välgörande lyxproblem, men bara om den är självvald.

Text & foto: Royne Mercurio

Lottie Knutson är skribent och föredragshållare. Hon är 52 år, gift med Mats, har 4 barn och bor i Nacka.

Favoritcitat: Jag gillar den gyllne regeln; "Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem". Den är briljant i sin enkelhet, inte minst för att den utgår från människans egoism.

Förebild: Jag är imponerad av Aung San Sunu Kyi. Hon tror på något och har kämpat och gett upp mycket för sin sak. Hon är en stark ledare med stor integritet.

Om konsten att förstå svenska och svenskar

– Måste flytta Sverige. Här inte krig. Svenska very very svårt. Barnen lär sig. Jag vill lära svenska, säger Loub Shashda som flytt från kriget i Syrien och varit i Sverige i fem månader. Hon berättar att hennes namn betyder *ros* och *kärlek* på arabiska.

På språkcaféet i Mikaelsskyrkan i Ryd är det allt annat än tyst. Det språkas på svenska, engelska, arabiska och med en hel del kroppsspråk. Man skrattar, gestikulerar och frågar när man inte förstår.

Hellre grönsaker än insekter

Gruppen läser högt tillsammans ur en text på lätt svenska om forskare som menar att vi kommer äta mer insekter i framtiden. De flesta rynkar på näsan och Paul Forssander, som är diakon och leder gruppen, frågar vad de tycker om att äta istället.

– Jag tycker om grönsaker, svarar Nisreen och dom andra instämmer och upprepar.

Nisreen kommer också från Syrien och bor i Ryd med sin man och två barn.

– Jag går på språkcafé för att jag vill lära mig mer svenska. Jag lyssnar och

pratar. Det är inte så svårt, men jag måste träna, träna, träna. Ibland hjälper jag till på kyrkkaffet på söndagar, då får jag också prata svenska.

Bli en del av samhället

– Språkcaféet startade förra hösten, berättar Paul. Jag träffade en hel del nya

svenskar som inte kunde svenska så bra och jag kände deras frustration över att inte komma in i samhället och bli en del av den större gemenskapen.

– Här försöker vi skapa en gemenskap och det är viktigare än språket. Om det är en gemenskap där man vill vara, så

SPRÅKCAFÉER FINNS I Ryd, Johannelund, Skäggetorp, Berga och Domkyrkoförsamlingen. För kontakt och tider se: svenskakyrkan.se/linkoping

kommer språket naturligt.

Förståelse för varandra och samhället
Paul berättar att de flesta som kommer är arabisktalande, både muslimer och kristna.

– Det är också en del av språkcaféet – att lära känna och förstå varandra över olika gränser. Och att tillsammans försöka lära känna Sverige och förstå det sammanhang som man hamnat i.
– Jag är själv invandrad från Holland och vet att det är svårt att komma in i vissa sammanhang och veta hur samhället fungerar. För man förstår inte alltid den sociala koden.

– Regler som att man äter bullen före kakan när man fikar är en oskriven regel i Sverige, men hur ska man kunna

veta det? Att förstå "svenskar" kan vara lika svårt som att förstå svenska. Det är klurigt!

”Att man äter bullen före kakan när man fikar är en oskriven regel i Sverige, men hur ska man veta det?”

Svårare när man blir äldre

Lite tystare än dom andra är Georgis Jakob. Han får hjälp med att översätta för att förstå och svara på frågan.

– Jag kommer hit för att lära mig svenska, men det är svårt. Jag är ingen ungdom längre. När man passerat 55–60 år så är det svårare att lära sig ett nytt språk.

Hikanouch Youssef som översätter fortsätter att berätta.

– Att handla på affären går ganska bra, men när man kommer till läkaren och det blir fel så är det inte bra, även om man har tolk så kan det bli fel. Hon

berättar om hur hon skickades till en sköldkörtelspecialist, men att specialisten snabbt skickade henne vidare för hjärtoperation. Det kunde gått illa, men nu mår jag bra.

– Man märker att dom som inte varit i Sverige så länge är mer hoppfulla och vill göra Sverige till sitt nya hemland, säger Paul. Hos många kommer uppgivenheten ju längre man har varit här.
– De viktigaste sakerna för att komma in i det svenska samhället är språket, att förstå oskrivna regler och så mycket, mycket tålamod.

Bästa sättet att vara med och bidra till god integration, tänker Paul, är att vara sig själv. Man ska vara trygg och genuint stolt över sitt land och sin kultur. Precis så som den ser ut, varken bättre eller sämre.

Paul upplever svenskar som ganska försiktiga. Han uppmuntrar alla att utmana sig själva och våga ta lite mer kontakt.
– För det ger ju så mycket tillbaka.

*Text & foto: Royne Mercurio
royne.mercurio@svenskakyrkan.se*

Allhelgonatid i Linköping

Kyrkogårdens dag – lördagen den 5 november

Öppet hus 10.00–18.00 på Centrala- och Lilla Aska griftegårdar samt Landeryds kyrkogård. Vi bjuder på kaffe och svarar på frågor. Expeditionen på Fridtunagatan 2 är öppen. Visning av krematoriet och kapellen i Lilla Aska.

LANDERYDS KYRKA är öppen för stillhet, bön och ljusständning:
fre 14.00–19.00, lör 09.00–19.00, sön 14.00–19.00.

Alla helgons dag – lördagen den 5 november

10.00	Landeryds kyrka	Högmässa
10.00	Skäggetorp	Högmässa, Skäggetorpskören
11.00	Domkyrkan	Högmässa med söndagsskola, körerna Exaudi och Vox
11.00	S:t Hans	Högmässa
11.00	Johannelund	Högmässa, Sankta Maria Seniorkör
11.00	Tannefors kyrka	Mässa
13.00	Uppståndelsens kapell	Minnesgudstjänst, Ansgarskören
15.00	Uppståndelsens kapell	Minnesgudstjänst, Ansgarskören
14.00	Hoppets kapell, Lilla Aska	Minnesandakt
16.00	Ljusets kapell	Minnesgudstjänst med ljusständning
17.00	Berga kyrka	Minnesgudstjänst
18.00	Domkyrkan	Ljuskudstjänst
18.00	Ansgarskyrkan	Minnesgudstjänst, Ansgarskören

Alla själars dag – söndagen den 6 november

10.00	Berga och Ryd	Högmässa
11.00	Ansgarskyrkan, S:t Hans Domkyrkan, Johannelund	Högmässa
14.30	Sjukhuskyrkan, US	Söndagsbön med musik, Frälsningsarmén medverkar
16.00	Tannefors kyrka	Minnesgudstjänst, S:t Gertruds Vokalensemble, Musik ur Mozarts Requiem
16.00	Vidingsjö kyrka	Minnesgudstjänst
17.00	Landeryds kyrka	Minnesgudstjänst, Kyrkokören, Anna Gullman, flöjt, Susanne Edlund, orgel och piano
18.00	Mikaelskyrkan, Ryd	Minnesgudstjänst med ljusständning, ungdomskören Gloria
18.00	Johannelund	Minnesgudstjänst med musik, Barockoco spelar blockflöjt, barockcello och cembalo
18.00	Skäggetorp	Minnesgudstjänst, Vokalensemblen, oboe Sofie Larsson
18.00	Domkyrkan	W A Mozart – Requiem. Uruppförande: Simon Berggård – Här och bortom horisonten Domkyrkans kammarkör, Domkyrkokören, Tomaskören och Accentus, Domkyrkans Kammarorkester, Torbjörn Köhl, kapellmästare. Sibylle Glosted, sopran Rebecca Fjällsby, alt, Ole Alexander Bolstad Bang, tenor Erik Rosenius, bas. Marie-Louise Beckman, dirigent. Fri entré

*Rude Glantz spelar flygelhorn
16.45 i Landeryd, 17.30 i Lilla
Aska och 18.00 på Centrala
griftegårdarna (Minneslundan).*

att stanna upp och lyssna på tystnaden

RETREAT

Vi är alla väldigt lika och ändå så olika. Många behöver folk och rörelse omkring sig för att trivas, men en hel del har insett att de behöver varva det med att dra sig undan ibland.

Att dra sig tillbaka – att göra reträtt – det är precis vad ordet *retreat* betyder. I en Retreat väljer vi tystnad och avskildhet. Att göra det tillsammans med andra låter kanske märkligt, men det är tvärtom känner jag. Det är gott med den kravlösa gemenskapen.

I S:t Lars församling har vi i många år ordnat retreatar. Vi har en miniretreat/stilla dag i församlingsgården i Tannefors varje termin. Nästa miniretreat är den 23 oktober i Tannefors församlingsgård 10.00–16.00. Dagen innehåller: tystnad, stillhet, vila, meditation i ord och musik, avspänning, läsning, möjlighet till skapande och enskilt samtal. Retreaten avslutas med en stilla stund i kyrkan. Dagen kostar 75 kronor och sopplunch, fika och frukt ingår. Anmälan senast den 14 oktober. Alla är välkomna att delta.

*Ninna Grefbäck, retreatledare och diakon
i S:t Lars församling 013-20 50 34
ninna.grefback@svenskakyrkan.se*

Tystnadsretreat för mig innebär en tid av befrielse utan några krav. Att inte vara ensam i tystnaden utan dela den med andra medmänniskor ger en speciell och stark känsla av gemenskap, en gemenskap utan ord.

Maten. Att till tonerna av lugn musik få sätta sig vid dukat bord och äta god hemlagad mat tillsammans är helt underbart.

Sist men inte minst, utan störst: GUD. Den avskalade tystnaden bjuder in till närhet och samtal med Gud. Utom räckhåll från omvärlden sker det stora, mötet med Gud och med sitt eget inre. Möten som känns på djupet.

Agneta Wallberg, retreatdeltagare

Ps. Nästa vår ska vi prova att ha en helgretreat i Mariagården i Vadstena.

När allt blir tyst, tystnar allt

Så många små ljud som tillsammans bygger det som vi uppfattar som vardag. Stegen i trappan, nyckeln som sätts i dörren och så "Hej, jag är hemma!"

Om morgonen kaffebryggarens gurglande och smällen i brevlådan när tidningsbudet lämnar dagens nyheter. Småpratet om vad som ska hända eller har hänt under dagen, de växelvisa kommentarerna av det som visas på TV och så kvällens "God natt, sov gott!" Små trygghetsskapande vardagsljud som omger oss dygnet runt. Så sällan vi är medvetna om dem, men oj – vad de lämnar tomhet efter sig, när de plötsligt försvinner.

Med ett dödsfall i den nära familjen förlorar man inte bara en person. En närvaro, en doft, massvis av ljud och sociala kontakter förändras också. Det blir tyst, plågsamt tyst. Välkända tidsmarkörer försvinner och på något sätt kastar sorgen tiden själv över ända. Morgon och middag, kväll och natt blir ett huller om buller. Bara tystnaden är densamma. Tomheten och avsaknaden av allt det där som nyss utgjorde livet.

Många vänner och bekanta, grannar och släktingar drar sig undan. Man blir

Foto: Gusfaf Hellsing/Ikon

rädd för att göra sorgen ännu tyngre, inte ha något att säga eller inte kunna komma med den tröst som behövs. Det blir ännu tystare. Som om sorgen sätter en stämning kring den sörjande, där andra inte längre kan eller vill vara. För att livet där känns annorlunda nu, är annorlunda. Kanske kräver något som man inte vet vad det är. Svårt, känns det. Och sorgen är svår. Vi vill inte ha den. Vi väljer den inte själva, den bara följer på den sjukdom eller de förluster som vi drabbas av. Sorgen är svår, men inte omöjlig. Tvärtom är den en möjlighet, till en process och ett arbete som tar en

igenom också det man inte trodde sig kunna klara av, då innan.

Sorgen är en väg, där den grundläggande förutsättningen är förlusten. För att man ska orka igenom behövs kraft. Nya ljud, nya dofter, nya sammanhang och hoppet om ny glädje. Då behövs vänner som vågar, grannar som ringer på och släktingar som pratar och frågar och bara är. Tillsammans, i tystnaden. Det kan verka så litet, men kan vara precis det som behövs, där mitt i sorgen. Närvaro.

Karin Larsdotter, församlingsherde i Ryd
karin.larsdotter1@svenskakyrkan.se

Samtal

Ibland behöver man någon att tala med. Om livet, Gud, kärleken, döden och vardagens bekymmer. Det kan vara stort eller smått, men inget bekymmer är för litet för att prata om. Även små bekymmer tynger...

Präster och diakoner har tystnadsplikt. Du kan vända dig direkt till dem, eller ta kontakt med din församlingsexpedition som hjälper dig att boka en samtalstid.

Här finns präst/diakon för samtal
(utan att du behöver boka tid innan):

DOMKYRKAN

Mån 10.00–12.00

Tis och tors 16.00–17.30

RYD – MIKAELSKYRKAN

Öppen diakonimottagning

Mån 09.30–11.30, Ons 13.00–15.00

DIAKONICENTRUM har öppet mottagning:

Domkyrkan tis 14.00–16.00 och i

Skäggetorps kyrka tors 09.30–11.30

Telefontid: Mån–tors 13.00–15.00

013-20 51 11

linkoping.diakonicentrum@svenskakyrkan.se

Jourhavande präst

Alla dagar 21.00–06.00 kan du bli kopplad till Jourhavande präst via 112. Du kan även chatta eller skicka digitala brev.

svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Sorgegrupp för unga

Sorgegrupper

Samtalsgrupp för dig som förlorat någon anhörig eller nära vän.

BERGA – VIDINGSJÖ KYRKBY

ViviAnn Erlandsson 013-26 33 99

viviann.erlandsson@svenskakyrkan.se

DOMKYRKO/GOTTFRIDSBERG/

S:T LARS – TANNEFORS

Gunilla Larsson 013-20 50 54

gunilla.larsson@svenskakyrkan.se

JOHANNELUND

Lena Sjöberg 013-26 34 73

lena.sjoberg1@svenskakyrkan.se

LANDERYD

Henrik Kristing 013-20 51 52

henrik.kristing@svenskakyrkan.se

RYD

Paul Forssander 013-20 51 86

paul.forssander@svenskakyrkan.se

SKÄGGETORP

Emil Holmgren, 013-20 50 93

emil.holmberg@svenskakyrkan.se

Samtalsgrupp om sorg

för den som mist någon genom suicid

Till dig som, i vuxen ålder, förlorat en anhörig genom självmord. Samtalsgruppen är till för dig som drabbats av sorg och som har behov av att samtala med andra i liknande situation. Sorgen kan ta sig olika uttryck och tillsammans med andra i liknande situation kan det vara en hjälp att få tala om det som är svårt.

Intresseanmälan till:

Pia Jagerfelt 010-103 34 96

pia.jagerfelt@svenskakyrkan.se

För unga mellan 7–12 år, som för cirka 6 månader sedan eller tidigare förlorade en nära anhörig.

Gruppen träffas 8 gånger, ca 2 timmar varje gång. Det är ett bra sätt att dela erfarenheter och dela med någon utanför familjen.

Gruppen träffas i centrala Linköping och arrangeras av medarbetare i Svenska kyrkan med erfarenhet och samtalsutbildning.

Är du intresserad eller har du frågor hör av dig till:

Mimmi Klingberg, 013-411 04

maria.klingberg@svenskakyrkan.se

Visste du detta om begravningar?

I Linköping ansvarar Svenska kyrkan för begravningsverksamheten på uppdrag av staten.

Du som betalar skatt i Sverige betalar en årlig begravningsavgift.

Begravningsavgiften täcker merparten av kostnaden för de praktiska arrangemangen i samband med begravningen.

Du som är kyrkotillhörig, dvs medlem i Svenska kyrkan, betalar en kyrkoavgift och har därmed rätt till kostnadsfri begravningsgudstjänst med präst och organist i kyrka eller kapell. Du kan ha begravningen i din församlingskyrka.

Som anhörig får du gärna ta aktiv del i planering och arrangemang vilket ofta är ett viktigt led i sorgearbetet. Till exempel får du:

- Ordna med svepning
- Använda eget bärtäcke och dekorera kistan samt placera ut blommor
- Bära och sänka kistan
- Hjälpa till i kyrkan och kapellet
- Ta med "egen" jord till mullpåkastning
- Arrangera borgerlig begravning

Läs gärna mer på

svenskakyrkan.se/linkoping/begravning

Enligt begravningslagen ska gravsättning eller kremering ske inom 30 dagar efter det att personen avlidit.

I Linköpings domkyrkopastorat har vi i genomsnitt 14 dagar från dödsdatum till gravsättning eller kremering.

BERGA

013-20 51 00, svenskakyrkan.se/linkoping/berga

Välkomna till kyrkan!

Vi firar mässa varje söndag

10.00 BERGA KYRKA

16.00 VIDINGSJÖ KYRKA

Café

Vi har Café på TISDAGAR 15.00 i VIDINGSJÖ KYRKBY och ONSDAGAR 10.00 i BERGA KYRKA.

Sopplunch

Välkommen till sopplunch på TORSDAGAR 12.00 i BERGA KYRKA 30 kr.

Bergaträffen

21 OKT 14.00

"Grönt i Linköping och Berga"
Stadsträdgårdsmästare
Lotta Johansson

18 NOV 14.00

"8 sånger av Björn Afzelius"
Mikael Billemar och
Kjell Silverwitt

Vidingsjöträffen

4 NOV 14.00

"Om gudstjänster i TV"
med Johannes Söderberg

Öppna förskolan

En mötesplats för föräldrar och barn 0-5 år. Vi leker, har andakt, fikar och sjunger tillsammans.

ONSDAGAR 09.30-11.30

i Vidingsjö kyrkby

FREDAGAR 09.30-11.30

i Berga kyrka

EN BLOMMA BLAND BLOMMORNA

Mitt engagemang i Vidingsjö kyrka började med sporadiska insatser. En sommar målade jag om loftet på övervåningen.

För fyra år sedan var blommamman Marie hemma och vårdade sjuk anhörig. Kyrkans krukväxter mådde därefter... Jag frågade om jag fick ta hand om dem. Samma höst blev jag ombedd att dekorera inför tacksägelsehelgen, vilket resulterade i fler tillfällen att dekorera och göra blomsterarrangemang. Jag håller även snyggt och dammar fönsterbräddor. Engagemanget växte och flyttade utomhus. När Marie kom tillbaka efter en tid, hängde jag på och lärde av henne. Vi påtade i rabatterna och fann en kravlös relation i varandra. Marie är min trädgårdsmästare. Under sommarhalvåret är det vattning, plantering och ogrärensning. Vi turas också om att hålla kyrkan öppen för besökare.

I Vidingsjö kyrkby fyller jag på andligt och socialt. Det är oerhört meditativt att vattna, rensa, vårda och se växterna blomstra. Eftersom personalen vet om att jag har autism, får jag vara social på mina villkor, utan krav på att småprata hela tiden eller vara ansiktet utåt. Där komplet-

terar Marie och jag varandra. Hon har gåvan att se och ta hand om besökare i alla åldrar. Det är en fröjd att se hur naturligt hon faller in i det. Uppgifter som jag varken känner dragning och fallenhet för, istället är jag bra på helt andra saker. Det visar att det finns plats för personer som vill engagera sig bakom kulisserna, utan krav på att vara utåtriktad och social.

Jag sökte en kristen tro med inslag av meditation, bön, närhet till Gud, alltså den kristna mystiken. Första gången jag kom i kontakt med de här inslagen var på några pilgrimsvandringar i Tinnerö, samtal om frälsarkransen och en bönegrupp med meditativ textläsning. Morgonbönen i Vidingsjö kyrka betyder mycket för mig, är stommen i vardagen. Det är någonting annat än den kristendom som jag vuxit upp med. Jag var trött på beskäftiga, färdiga svar och ensidig betoningen på utåtriktad glädjekultur och framgång. I Svenska kyrkan fann jag mer utrymme för frågor och reflektion, för glädje och sorg, att Gud älskar både introverta och utåtriktade personligheter.

Terese Ekman, frivillig i Vidingsjö kyrka

PLÖTSLIGT HÖR JAG TYSTNADEN

Jag bor nära en motorväg med ganska tung trafik i princip dygnet runt. Inomhus är det tyst eftersom vi har välisolerade fönster medan det utomhus är ett ständigt brus från trafiken.

Jag har nästan vant mig. Man hör tillslut inte bruset. Ibland händer det dock att det under ett par sekunder inte kommer en endaste bil. Då PLÖTSLIGT hör jag tystnaden! Och saknar den. För strax kommer det en bil igen och sen är det igång på nytt. Den där plötsliga tystnaden gör att jag förstår att det egentligen är något jag saknar – tystnad.

Jag tror att det inte bara är här vid motorvägen som detta blir tydligt – avsaknaden av tystnad. Vi är vana vid att ha ljud omkring oss hela tiden. När jag sätter mig i bilen sätter jag på bilradion det första jag gör. När vi joggar eller cyklar pluggar vi in hörlurar i öronen och lyssnar på musik eller på favoritpodden. Vi har vant oss och vill ha det så – musik och ljud runt omkring oss hela tiden.

Kanske vi borde våga lite mer tystnad?

Varför kan man undra. Jomen – när det blir tyst här hemma hos mig märker jag att jag saknar tystnaden och det betyder nog att jag egentligen längtar efter den. Rent av behöver den!

I tystnaden "hör" jag mina egna tankar bättre. Kan lättare samla tanken. Har lättare att fatta beslut. Andas långsammare. Får syn på mig själv. Kan prata med Gud.

Det FINNS platser som erbjuder tystnad – skogen är en sådan plats. Frisk luft som gör det lätt att andas, höga träd som hjälper tanken att lyfta. Myror på marken som får mig att se de små detaljerna och verkligheten.

Att gå in i en kyrka är ett annat sätt att finna tystnaden. Gå in i din närmsta kyrka. Tänd ett ljus. Sätt dig i bänken. Andas – lyssna på tystnaden – känn rymden runtomkring dig. Du kan släppa allt som handlar om nytta, prestation och krav. Våga vara i tystnaden! Du behöver det!

Sara Michelin, domkyrkoorganist
sara.michelin@svenskakyrkan.se

Församling i rörelse

Under hösten ska Domkyrkans församlingshem, som ligger i domkyrkoparken, renoveras. Renoveringen innebär att verksamheten måste flyttas ut, däribland alla körövningar. Tomaskyrkan på T1 får under tiden inhysa nästan alla församlingens ca 300 körsångare.

Tomaskyrkan tillhör Domkyrkoförsamlingen och är ett härligt komplement till domkyrkan. Den möjliggör sådant som domkyrkan inte förmår med sin storhet. Tomaskyrkan har tex förskolan Ängeln i sina lokaler, språkcafé för nyanlända svenskar och sorgegrupper.

"vi har brödrost till fikat!"

Körbarn har utvärderat kyrkan genom orden "Tomaskyrkan är stor och liten på samma gång", "det känns som hemma", "vi har brödrost till fikat!".

Det lilla sammanhanget, hemkänsla och enkelhet är viktiga aspekter i Tomaskyrkans anda. Mat – musik – möte är ledord när vi planerar temagudstjänster och projekt.

När församlingshemmet är färdigrenoverat flyttar körsångarna tillbaka till nya ändamålsenliga lokaler. Men Tomaskyrkan finns kvar och vi välkomnar dina idéer och vill gärna höra vad du längtar efter och vad du vill med din kyrka på T1. Hör gärna av dig!

Helena Ritzén musikpedagog
i Domkyrkoförsamlingen
helena.ritzen@svenskkyrkan.se

GOTTFRIDSBERG

Ansgarskyrkan, en samarbetskyrka med EFS, 013-20 50 89, svenskakyrkan.se/linkoping/gottfridsberg

Höstförsäljningen

LÖRDAG 15 OKT 14.00-17.00
Välkommen till Ansgarskyrkans höstförsäljning. Lotter, hantverk, aktiviteter, kakbuffé, auktion m.m. Musikunderhållning av Linköpings kulturskola. Alla intäkter går till EFS mission i Sverige och internationellt.

I stormiga tider

SÖNDAG 13 NOVEMBER 18.00
ANSGARSKYRKAN 18.00
Stormiga tider
Ord, ton och bild med AM blås

Öppen förskola

FREDAGAR 10.00-11.30
Öppen mötesplats för vuxna med barn 0-5 år, med lek, sång, fika & andakt.
Anna Östergren 013-20 50 89
anna.ostergren@svenskakyrkan.se

Öppen gemenskap

ONS 14.00-16.00 UDDA VECKOR
Gudstjänst, kaffe och program

Recyclinggrupp

TORSDAGAR 13.00-15.00
Nytt av gammalt, fika och gemenskap

PENSIONÄRSTYSTNADEN

Mia, som är ung vuxen och engagerad i mycket i vår kyrka, samtalar med en man i vår församling som nyligen blivit pensionär. Han berättar för henne om tystnaden:

”Som egen entreprenör var det full rulle hela tiden, var det inget på jobbet som skulle fixas var det något hemma. Man var så behövd att telefonen aldrig slutade ringa. Så när telefonen äntligen fick stängas av på söndagsmorgnarna uppstod det ett behagligt lugn med frånvaron från det annars konstanta ringandet. Man fick njuta av söndagsmorgon i tystnad.

Att få åka på retreat med total mediatystnad där endast ens tankar hördes var himmelriket och tystnaden var varmt välkomnad. Men sen slutade det ringa helt. Man blev pensionär.

Ingen stödjer sig längre på ens erfarenhet, ingen efterfrågar längre ens expertis efter flera år i branschen. Ens namn som annars användes så flitigt tonar sakta bort i ens frånvaro. Tystnaden blir så olidligt tom och

tyst att den blir öronbedövande. När man inte längre väljer att få det tyst omkring sig. Det bara är. Då är den inte lika välkommen längre.

Det är en tystnad man inte kan kontrollera, en tystnad som man inte själv valt och därför ingen tystnad man faktiskt vill ha. Tänk om man fick vara någons mentor, någon som såg ens kunskap och frågade efter lite av den visdom man har att ge, då skulle tystnaden inte längre vara så jobbig. Om man fick känna sig lite behövd, åtminstone på en kant, då skulle tystnaden kanske återgå till att vara något man njuter av.”

Vi önskar att vår församling kan få vara en sån plats där vi ser och frågar efter varandra. Där vi kan lyssna och dela, unga och äldre och alla sorters människor. Det är viktigt att vi tar vara på alla människors erfarenheter. Att vara sedd och efterfrågad är något som alla behöver, barn, unga, vuxna och äldre. Tänk vilken möjlighet vi har!

Mia Berglund, ledare och medlem i församlingsrådet och Lars Häggberg, församlingsherde

PRÄSTEN LÅTER BLA BLA BLA

Jag är ny präst i Johannelunds församling. Jag övar mig på tystnaden. Präster är sällan tysta.

Ett barn som jag mötte visste inte riktigt vad en präst är, men när jag förklarade då visste hon och sa högt: Åh, är du den som står där framme i kyrkan och låter bla bla bla. Och det stämmer ju, vi präster leder gudstjänsterna och delar ord och tankar som kanske inte alltid är så lätta att ta till sig och bara blir ett babbel.

I Vreta kloster, där jag haft min tjänst i 27 år, berättade vi ofta för barnen om nunnorna i klostret som måste vara tysta och jag måste erkänna att jag inte själv lockas av tanken. Det är ju så härligt att mötas i samtal och berätta för varandra. Men jag övar mig på tystnaden. Som ny präst här får jag öva mig att lyssna in den erfarenhet som finns här i församlingen och höra alla tysta vanor som finns i ett arbetslag som jobbat bra och länge tillsammans. Sankta Maria i Johannelund, kyrkan här, står

öppen alla vardagar och från mitt fönster i mitt arbetsrum kan jag se att många går in där när det är tyst i kyrkan, för att tända ljus och vara stilla.

I november planeras en dag för stillhet och vi får möjlighet att öva oss i tystnad. Det blir en miniretreat och en dag när vi bara får ha det lugnt. Se annons här bredvid och välkommen att anmäla dig! Vi kommer att använda Frälsarkransen, ett litet armband som kan vara ett hjälpmedel för bön. Vår förrförra biskop Martin Lönnebo har arbetat fram Frälsarkransen som består av flera pärlor med olika fokus. Åtta pärlor i Frälsarkransen ser likadana ut, avlånga träpärlor som är tecken för den tystnad som är kärleksfull uppmärksamhet. Kanske kan vi upptäcka att tystnad också kan vara befriande, allt behöver inte kläs i ord och det är ju gott att bara få vara.

Britta Olinder, präst i Johannelund
britta.olinder@svenskakyrkan.se

Samtalsgrupp
för dig som förlorat en nära anhörig
start 17/10 kl14
i Johannelunds församling
Info & anmälan, ring:
 013-26 34 73 Lena, diakon
013-26 39 89 Britta, komminister
013-20 51 30 Församlingsexp.

Psalmer!

Sankta Maria i Johannelund

23/10 kl17

Sing along
med

**RAD
BANDET**

**& Maria-
kören**

med musik, bön & ljus
Sankta Maria i Johannelund

6/11 kl18

Barockoco

blockflöjt, barockcello, cembalo

Jubileums-
konsert

Sankta Maria i Johannelund

12/11 kl17

30 år med
Johannelunds Kyrkokör,
instrumentalister

miniRETREAT
19/11 kl 10-16

Sankta Maria i Johannelund
Anmälan 013-20 51 30 senast 14/11

LANDERYD

013-20 51 50, svenskakyrkan.se/linkoping/landeryd

Per Ragnar gör Luther

TORS 13 OKT 18.00

I S:T HANS KYRKA

Luther död eller levande – en föreställning med skådespelaren Per Ragnar och organisten Patrik Sandin.

Musikgudstjänst med Linköpings kammarkör

SÖN 23 OKT 18.00

I S:T HANS KYRKA

Musikgudstjänst med Linköpings kammarkör under ledning av Helene Ranada Matstoms.

Allhelgonhelgen

Landeryds kyrka är särskilt öppen för stillhet, ljusständning och bön

FRE 4 NOV 14.00–19.00

LÖR 5 NOV 09.00–19.00

SÖN 6 NOV 14.00–19.00

Minnesgudstjänst

SÖN 6 NOV 17.00

I LANDERYDS KYRKA

Kyrkokören, Anna Gullman, flöjt, Susanne Edlund, orgel och piano

Berättelser om Assisi

MÅN 14 NOV 19.00

I HACEFORSGÅRDEN

Deltagare från höstens församlingsresa till Assisi berättar om resan till Franciskus stad.

ANDLIG VÄGLEDNING I IGNATIANSK ANDA

Lär oss att ge utan att beräkna kostnaden.

Ignatius av Loyola

Ignatius av Loyola levde på 1500-talet och grundade Jesuitordern, det är hans andliga övningar som är ursprunget till den andliga vägledningskurs som jag gått tillsammans med präster och diakoner i Linköpings och Uppsala stift.

Jag har efter två år slutfört en kurs för att kunna fungera som andlig vägledare dels i församlingsarbetet och dels på uppdrag i t ex stiftets vägledning av blivande kyrkoarbetare.

Grundtanken är att Gud finns i varje människa och att vi kan söka och finna Gud i allt och att vi kan träna oss i att bli alltmer lyssnande och uppmärksamma på Guds tilltal till oss. Den som går i andlig vägledning träffar sin vägledare ungefär var 6:e vecka och har inför samtalet mediterat regelbundet över bibeltexter och använt en stund varje dag till det som kallas "examen" – en genomgång av dagen med tacksägelse och rannsakan. Samtalet kan handla om hur man tycker sig ha uppfattat Guds tilltal och vilka val man gör i livet och hur närheten till Gud i livet, som det är, kan bli allt större. Nyfiken? Prova på? Hör gärna av dig!

Annika Johansson, präst

GÅRDEN MITT I BYN

Haceforsgården på Askhagsvägen 8 sprudlar av liv hela veckan. Välkommen hit!

Varje vecka träffas 50 glada och entusiastiska körsångare i alla åldrar och sjunger i barnkör, diskant- och kyrkokör. Det finns en promenadgrupp som promenerar, fikar och avslutar med andakt på tisdagsförmiddagarna. Föräldrar och barn kommer till Öppet Hus på måndagseftermiddagarna och varje vecka finns också barntimmar och juniorer i huset. På torsdagskvällar är det många konfirmander på Haceforsgården och det är också den kväll då vi firar mässa. Vill man samtala och reflektera över livsfrågor och tro på Haceforsgården finns det en katekumengrupp, en Luther-grupp samt olika studiekvällar.

VÄLKOMMEN TILLBAKA, HANS!

Hans Petersson är nybliven pappa som gillar att sjunga country och bluegrass. Nu är han tillbaka i Ryd som präst, där han redan tidigare har vikarierat.

Vilka är dina arbetsuppgifter?

Mina arbetsuppgifters tyngd ska ligga på att samordna och utveckla arbetet kring guds-tjänst i Ryds församling. Att handleda ideella medarbetare och att samordna och utveckla arbetet kring ideellt medarbetarskap. Att bygga nätverk i församlingen, både eku-meniska och interreligiösa. Samt att arbeta med konfirmander och unga ledare.

Vilka förväntningar har du i ditt nya jobb?

Att det ska vara roligt och utvecklande. Att jag ska få möta livets höjd- och lågpunkter under arbetets gång. Jag hoppas också att jag ska kunna cykla mer till, från och i jobbet.

Vad gjorde du innan du kom till Linköpings domkyrkopastorat?

Jag var komminister i Slaka-Nykils pas-torat under cirka två år och hade Skeda och Slaka församlingar som inriktning. Där hade jag ansvar för att leda och utveckla arbetet kring gudstjänsterna och barn- och ungdomsverksamheten. I Skeda församling

och Slaka "landsbygdsdel" av församlingen arbetade jag också mycket med att göra hembesök hos familjer som precis fått barn. Det innebar att komma förbi en kort stund, önska grattis från församlingen och över-lämna en enkel "välkommen till världen"-gåva.

Berätta något om dig själv!

Jag tycker om att sjunga, speciellt sånger som hör hemma inom genrerna country och bluegrass. Några av mina favoritartis-ter är Allison Krauss och Steve Earle. Jag älskar också att pyssla och gör det ofta och mycket på fritiden, dock har detta intresse fått stå tillbaka lite sedan jag blev pappa förra året.

Mikaelikören firar 35 med Schubert

LÖR 12 NOV 16.00

I MIKAELSKYRKAN

Mässa i G-dur av Schubert. Mikaelikören firar sitt 35-års-jubileum, solister ur kören och instrumentalister

USA Valvaka *Election Watch*

8-9 NOV, 21.30-08.00

I samarbete med *Association for International Visitors* håller vi en valvaka för internationella studenter och andra politiskt intresserade.

Vi följer valet i USA på storbilds-TV och diskuterar förhoppningar och rädslor inför valet.

Snacks finns under natten och vi slutar med frukost 08.00.

Kaffe och tankar

ONS 26 OKT 19.00-21.00

Fördjupat samtal om livet, nyheter, tro, mm.

Service in English

Wednesdays at 6.30 pm.

Refreshments to follow.

Ljusstöpning drop-in

ONS 23 NOV 13.00-18.00

Kom och stöp ljus. Du kan vara med så länge du vill och prova på. 18.30 Mässa med fika.

GLOBALA VECKAN

Under vecka 46 pågår Globala veckan i hela Sverige, så även i Mikaeliskyrkan i Ryd.

TISDAGEN 15 NOV

18.00 Mat från olika länder - en fest i Mikaeliskyrkan. Mat, kultur och dans. Ta med mat att dela med dig av, för vi gör festen tillsammans!

ONSDAG 16 NOV

14.00 Rydsträffen med klimatsnack och miljöpyssel.

18.30 Onsdagsmässa med klimatvandring i kyrkorummet.

TORSdag 17 NOV

10.00 Pilgrimsvandring. Avslutas med lunchbön i kyrkan 11.50.

12.00 Liten Vegan global buffé, 30 kr.

MÅNDAG TILL FREDAG finns det möjlighet att pynta ett tyg till kyrkorummet med återvunnet material.

SKÄGGETORP

013-20 50 90, svenskakyrkan.se/linkoping/skaggetorp

Film och samtal med Marika Griehsel

MÅN 14 NOV 18.30

I SKÄGGETORPS KYRKA

Om du kommer härifrån...

Filmen är en dokumentär av Marika Griehsel och Lollo Jarnebrink om flyktinglägret Kakuma i Kenya.

Enklare förtäring 18.30

Film 19.00 därefter samtal med Marika Griehsel

Marika Griehsel är dokumentärfilmare och journalist som bl a arbetat på SVT.

Skäggetorpsträffen

En träff med program, andakt, fika & lotteri. Kostnad 20 kr. Vi är i församlingsgården i Skäggetorps kyrka

TORS 24 OKT 14.00

Firar vi FN-dagen

Kommande träffar:

28 NOV och 8 DEC då det är Adventsmässa & tårta (gratis)

*Pernilla Janson 013-20 50 96
pernilla.janson@svenskakyrkan.se*

Minnesgudstjänst i allhelgona

SÖNDAG 6 NOV 18.00

I SKÄGGETORPS KYRKA

Vokalensemble,
oboesolo Sofie Larsson

Karim, 4 år, sitter pappa Jamals knä. Fembarnsfamiljen har flytt från Syrien och är nu i lägret Souda på den grekiska ön Chios.

Foto: Magnus Aronson /Ikon

LÅT INTE TYSTNADEN TA ÖVER

Tystnad har blivit något vi värderar högt och som vi förknippar med bön och retreat. När vi stänger ned vår tids alla (o)ljud och tillåts att lyssna efter Guds röst.

Det finns också en skrämmande tystnad. En tystnad som talar om rädsla, självupptagenhet och likgiltighet. En tystnad som gör mig rädd.

För drygt ett år sedan i september, spolades treåriga Alan Kurdis livlösa kropp upp på en strand i Turkiet och väckte en hel värld. Alla ville hjälpa till att rädda liv. Då var det självklart att ta emot krigsdrabbade och utsatta barn, unga och familjer. Organisationer i Sverige som hjälpte till att möta nyanlända blev nedringda av människor som ville hjälpa till. Café-verksamheter startade och hjälpinsamlingar med kläder och mycket mer organiserades utöver hela vårt land.

Vi ville öppna våra hjärtan. Idag är tonläget ett annat. Nu har riksdagen fattat beslut som försvårar familjeåterförening och bara ger tillfälliga uppehållstillstånd. Strömmen av flyktingar till Sverige har minskat. Då

tystnar också samtalet om vad som just nu händer och som händer hela tiden. Hittills i år har över 3100 människor drunknat i Medelhavet. Det finns många fler 3-åringar som Alan Kurdi. Men vi har vant oss. Nu är det flyktingkris i världen men i Sverige kallar vi det andrum och tystnaden tar över.

Svenska kyrkan bedriver i samverkan med Linköpings kommun en verksamhet som heter Barn i väntan/Barn i start. Den är till för alla de barn och unga mellan 7-20 år som varit med om ett stort ofrivilligt uppbrott och nästan alltid bär på traumatiska upplevelser. Här finns möjligheten att sätta ord på sina erfarenheter för att kunna gå vidare. Här finns ett skyddat rum där unga får använda sin egen röst.

Hur vi möter varandra och barnen formar framtiden. Låt inte tystnaden ta över!

*Kjerstin Petrelius Allard
kjerstin.petrelius-allard@svenskakyrkan.se*

Zacharias

UNGA LEDARE-KICKOFF & NY VOLONTÄR

I mitten av september åkte församlingens Unga ledare till Vadstena på en ledarkick-off.

Det är viktigt att få börja terminen tillsammans och känna att vi kommer igång. Under lägret hade alla unga ledare enskilda samtal med oss som är anställda och leder ungdomsarbetet. Där pratade vi om vad varje ung ledare ska ha för ledaruppdrag under året som kommer. Uppdragen varierar stort.

Några ledare hjälper till på Crossroads, några ska starta en egen barngrupp, några är med i kompgrupp och några är konfirmandledare. Några andra bakar och ytterligare några hjälper till i församlingens diakonala arbete. Uppdragen är många och alla har en plats. Vi är skapade med olika förmågor och gåvor, och i Unga ledare-arbetet får alla plats. Det finns en uppgift för varje ung människa som vill göra tjänst i församlingen.

Vi uppskattade även att vara med på stiftsfesten under lördagen, där vi lyssnade till Morgan Allings tankar om ledarskap.

Zacharias är ny volontär

Med på lägret var också församlingens nya volontär Zacharias:

"Jag heter Zacharias Lindberg och är 20 år. Jag är uppväxt i Linköping, Ekholmen mer exakt. Jag blev aktiv i kyrkan i konfirmand-ålder. Efter konfirmationen, som var i Johannelund så blev jag aktiv i ungdomsarbetet där. Jag och några andra unga ledare där har arbetat bland annat med att få in mer varierande musik till mässorna genom att starta en kompgrupp, vid namn Radbandet.

Efter att ha varit aktiv i Johannelund i ca 5-6 år kände jag att det var dags att prova något nytt och när jag fick höra att det fanns en volontärplats så tog jag chansen. Så nu gör jag mitt volontärår i S:t Lars församling och har jobbat i ett par veckor. Jag trivs verkligen här och jag ser fram emot att få se vad året har att ge."

Frida Carlsson, församlingspedagog
frida.carlsson@svenskakyrkan.se

Två nya körer

I januari startar

AFTER WORK-KÖREN

ONSDAGAR 17.30-18.15

I S:T LARS KYRKA

Slink in i kyrkan efter jobbet och känn glädjen att sjunga tillsammans! Kören är öppen för alla och inga förkunskaper krävs! Vi har roligt och får ny energi! Ledare: Bo Ingelberg. Ingen förälmålan krävs!

S:T LARS KAMMARKÖR

ONSDAGAR 19.00-21.00

I TANNEFORS FÖRSAMLINGSHEM

När S:t Lars-kyrkan har återinvigts är vi i det nya körrummet där.

Lite mer avancerad kör för dig som sjungit i kör tidigare och har notläsningsvana!

Ålder: 20-40 år.

Inriktning: klassiskt som Bach, Mozart men även Rutter, Chilcott mm.

Vi siktar på att vara med på återinvigningen av kyrkan på Första advent (27 november). Tveka inte! Hör av dig! Du är välkommen!

Kontakta organist Bo Ingelberg och fråga mer om körens projekt eller anmäl dig:

Bo Ingelberg 013-20 50 39
bo.r.ingelberg@svenskakyrkan.se

Hur blir det med Lunchmusiken?

Jo, 2017 startar "Musik för stressade själar" igen!

FREDAGAR 12.15-12.45

Startdatum: se annonsering.

GUÐSTJÄNST

en vanlig vecka i 8 församlingar i Linköping

Berga

Berga kyrka

Söndag 10.00 Högmässa
Tisdag 09.00 Morgonmässa Udda veckor
Onsdag 18.00 Mässa

Vidingsjö kyrka

Söndag 16.00 Söndagsmässa
Tisdag 09.00 Morgonmässa Jämna veckor
Tisdag 18.00 Taizégudstjänst

Domkyrko

Domkyrkan

Morgonbön, mån, tis, tors-lör 09.00
Middagsbön, mån-tor 12.00

Mässa tis 18.00, ons 09.00
tor 18.00, fre 12.00

Söndag 11.00 Högmässa
med söndagsskola
19.00 Sinnesrogudstjänst
Sista söndagen i månaden
Lördag 18.00 Helgälsbön

Tomaskyrkan

Mässa 18.00 20/10, 17/11, 27/11
Barnens kyrksöndag 15.00: 23/10

Sjukhuskyrkan

Söndag 14.30 Söndagsbön
med musik
Tisdag 11.45 Rum för stillhet
Musik och ljusständning
Onsdag 09.00 Mässa
Torsdag 14.00 Rum för stillhet

Gottfridsberg

Ansarskyrkan

Söndag 11.00 Söndagsmässa
Tisdag 09.00 Morgonmässa
Onsdag 14.00 Gudstjänst/
Bön mitt i veckan
Torsdag 12.30 Bön och allsång
19.00 Lovsång, förbön, fika
21.00 Kompletorium

Johannelund

Sankta Maria i Johannelund

Morgonbön i andaktsrummet i
Mariagården, mån, ons, fre 09.00

Söndag 11.00 Högmässa
Tisdag 09.00 Mässa
Onsdag 18.00 Mässa
Torsdag 12.20 Lunchandakt

Landeryd

Landeryds kyrka

Söndag 10.00 Högmässa

Hackeforsgårdens kapell

Torsdag 19.00 Mässa

S:t Hans kyrka

Förmiddagsbön i bönekapellet,
mån-tors 08.45

Söndag 11.00 Högmässa
Onsdag 19.00 Mässa
Fredag 08.45 Mässa
Lördag 08.45 Mässa med frukost

Ryd

Mikaelskyrkan

Morgonbön, mån-fre 09.00
Middagsbön, mån-fre 11.50

Söndag 10.00 Högmässa med Barnkyrka
Tisdag 09.00 Morgonmässa
Onsdag 18.30 Veckomässa/
Mass in English
Wednesdays 6.30 pm.

S:t Lars

S:t Lars kyrka

är stängd för ombyggnad och renovering

Måndag 12.15 Meditation på Ågatan 25
Tisdag 09.00 Morgonbön och
Pilgrimsvandring,
startar och slutar i
Missionskyrkan

Tannefors kyrka

Morgonbön, tis, tors, 09.00

Söndag 11.00 Mässa
Tisdag 19.00 Ungdomsmässa Se hemsida
Torsdag 16.00 Bön vid ljusbäraren

Skäggetorp

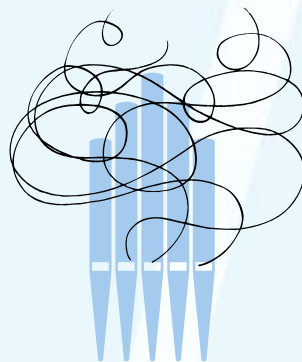
Morgonbön, mån-fre 08.50

Söndag 10.00 Högmässa
Tisdag 18.00 Mässa
Onsdag 11.30 Lunchmässa

Med reservation för ändringar.
För mer detaljerad information om alla
gudstjänster se annonsen i Corren Bostad eller
svenskakyrkan.se/linkoping

MUSIK KALENDARIET

Många av musikarrangemangen sker
i samarbete med **sensus**

TORS DAG 20 OKTOBER

TANNEFORS KYRKA 14.00

Öppen kyrka

Visprogram med kören Finstämt
under ledning av Liselotte Tengelin

LINKÖPINGS DOMKYRKA 19.30

Konsert

Domkyrkans Kammarorkester,
kapellmästare Torbjörn Köhl

LÖRDAG 22 OKTOBER

LINKÖPINGS DOMKYRKA 18.00

Musik vid helgsmål

Stjärnorps blockflöjtsensemble

SÖNDAG 23 OKTOBER

SANKTA MARIA I JOHANNELUND 17.00

Psalmer!

Sing along med Radbandet och
Mariakören

S:T HANS KYRKA 18.00

Musikgudstjänst

Linköpings kammarkör
under ledning av
Helene Ranada Matstoms

LINKÖPINGS DOMKYRKA 19.00

Le Roi David

–ett oratorium av Arthur Honegger
Oliver Forsberg, goss alt
Sofie Almroth, sopran
Sofia Liljedahl, alt
Reine Eriksson, tenor
Stina von Sydow, berättare/regi
Östgöta Kammarkör,
Östgöta Blåarsymfoniker
Christina Hörnell, dirigent

LÖRDAG 29 OKTOBER

LINKÖPINGS DOMKYRKA 16.00

Från mörker till ljus

Musik av Brahms, Reger och Mahler.
Annika Hudak, sång Linnea Vik-
ström, dans Mathis Kjellgren, orgel

FREDAG 4 NOVEMBER

LINKÖPINGS DOMKYRKA 17.00

After Work

Sånger ur musikaler
Helena Alm, sopran och Alexandra
Pilakouris, piano

LÖRDAG 5 NOVEMBER

ANSGARSKYRKAN 18.00

Minnesgudstjänst

Ansgarskören

SÖNDAG 6 NOVEMBER

LANDERYDS KYRKA 17.00

Minnesgudstjänst med musik

Kyrkokören, Anna Gullman, flöjt,
Susanne Edlund, orgel o piano

SANKTA MARIA I JOHANNELUND 18.00

Minnesgudstjänst med musik

Barockoco spelar blockflöjt,
barockcello och cembalo

LINKÖPINGS DOMKYRKA 18.00

W A Mozart – Requiem

Uruppförande: Simon Berggården –
Här och bortom horisonten
Domkyrkans kammarkör,
Domkyrkokören, Tomaskören
och Accentus, Domkyrkans
Kammarorkester, Torbjörn Köhl,
kapellmästare. Sibylle Glosted,
sopran Rebecca Fjällsby, alt, Ole
Alexander Bolstad Bang, tenor Erik
Rosenius, bas. Marie-Louise Beck-
man, dirigent. Fri entré

LÖRDAG 12 NOVEMBER

MIKAELSKYRKAN 16.00

Mikaelikörens 35 års jubileum

Schuberts G-dur mässa, Mikaeli-
kören, solister ur kören och musiker

SANKTA MARIA I JOHANNELUND 17.00

Jubileumskonsert

30 år med Johannelunds Kyrko-
kör, instrumentalister. Margaretha
Friman-Leckström, dirigent

LINKÖPINGS DOMKYRKA 18.00

Musik vid helgsmål

Lina Hedström Berg, violon
Marie-Louise Beckman, orgel

SÖNDAG 13 NOVEMBER

ANSGARSKYRKAN 18.00

Stormiga tider

Ord, ton och bild med AM blås

LINKÖPINGS DOMKYRKA 18.00

Orgelkonsert med visning på filmduk i koret!

Här kan du se organistens
händer och fötter live samtidigt
som du lyssnar till stycken av Bach,
Lefébure-Wély, Sjögren, Steigleider
och Morthensen
Alexandra Pilakouris, orgel

TISDAG 15 NOVEMBER

LINKÖPINGS DOMKYRKA 19.30

Musikgudstjänst

med Östgöta Barock,
Torbjörn Köhl, kapellmästare

LÖRDAG 19 NOVEMBER

LINKÖPINGS DOMKYRKA 18.00

Musik för mångfald

Världsmusik i domkyrkan.
Mångfaldskören tillsammans med
körerna Diamanterna, Happy Voice,
Vox, Accentus och musiker

Sjukhuskyrkan

i Linköping

010 - 103 34 95

linkopingssjukhuskyrka.se

Religion på gott och ont

Föreläsning av Anna Lindman
LÖR 22 OKT 15.00 I DOMKYRKAN
Anna Lindman är journalist och
programledare på Sveriges Televi-
sion. Hon har gjort programserier
om religion och livsåskådning, om
människors sökande efter svar
på livets eviga frågor, bl. a. Från
Sverige till himlen, Annas Eviga,
Döden, döden, döden och Den
enda sanna vägen (om sekter).
Arr: Akademi för kyrka och kultur
i Linköpings stift (AKK). Fri entré

Präst, domkyrkolector
Jonny Karlsson 013-20 50 65
jonny.karlsson@svenskakyrkan.se

PREMIÄR! After Work – musik med fredagsfeeling!

En ny serie med Alexandra Pilakouris
som kommer en fredag i månaden
med ett varierat program – det
kan vara sånger av Piaf eller
Sinatra, orgelmusik av Bach,
filmmusik eller en sångensemble.

Höstens datum: 4/11 och 2/12
kl 17.00 i Linköpings Domkyrka

I Guds tystnad får jag vara
ordlös, stilla, utan krav.
Klara rymder, öppna dagar:
här en stund vid nådens hav.

I Guds kärlek vill jag vila,
vet mig önskad, älskad, sedd.
Övar mig i barnets tillit,
prövar höjd och djup och bredd.

I Guds Ande kan jag andas:
bön ger liv ur död som svar.
Ögonblickets närhet rymmer
allt som blir och är och var.

Vid Guds hjärta är jag buren,
innesluten i hans famn.
Medan hemligheten djupnar
viskar Fadern ömt mitt namn.

*Svensk psalm 522
av biskop emeritus
Jonas Jonsson*

ordlös,
stilla,
utan
krav